

HIER IS RUIMTE GERESERVEERD VOOR HET 'BRIEFHOOFD' VAN DE BETREFFENDE AFDELING.

Gedragscode vrijwilligers.

Veel grenzen in het contact tussen vrijwilligers en deelnemers aan het kindervakantiewerk zijn niet eenduidig. Het ene kind wil even op schoot zitten als het troost zoekt, het andere kind heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander kind vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Hierover kunnen dus nooit precies grenzen worden afgesproken die voor alle kinderen en in alle situaties gelden. Dat is maar goed ook, want voor veel kinderen is dichtbijheid en lichamelijk contact een voorwaarde om te groeien. Maar er is wel één heel duidelijke grens en dat is de grens dat seksuele handelingen en contacten tussen (jong)volwassen vrijwilligers en kinderen die bij ons komen absoluut ontoelaatbaar zijn!

In art. 249 van het Wetboek van Strafrecht staat: Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte, wordt gestraft met *gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren* of geldboete van de vierde categorie). Daarnaast is iedere vorm van seksuele toenadering met jeugdigen beneden de 16 jaar verboden (Wetboek van Strafrecht: artikel 244, 245, 247, 248a, 249). En het Afbeeldingen maken van seksuele gedragingen van iemand die nog geen 18 jaar is, is ook verboden (Wetboek van Strafrecht: artikel 240b).

Daarom heeft de stichting Kindervakantiewerk Tilburg in het "handboek voor bestuursleden" een procedure 'ongewenst gedrag' opgenomen, welke in overleg met de afdelingen en het AMK is opgesteld. In deze procedure is vastgelegd wat binnen het kindervakantiewerk wordt verstaan onder ongewenst gedrag en welke stappen kunnen worden genomen om dat te voorkomen, signaleren of aanpakken.

Daarnaast hebben wij als kindervakantiewerk **[naam afdeling]** voor al onze vrijwillig(st)ers een gedragscode opgesteld. Wanneer je bij ons komt als vrijwillig(st)er of stagiair(e), vragen wij je deze gedragscode te ondertekenen. Hiermee verklaar je dat je de gedragscode kent en niet tegen de gedragscode in zult handelen of in het verleden hebt gehandeld.

1. De vrijwillig(st)er moet zorgen voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de deelnemer zich veilig en gerespecteerd voelt.
2. De vrijwillig(st)er onthoudt zich ervan de deelnemer te bejegenen op een wijze die de deelnemer in zijn waardigheid aantast.
3. De vrijwillig(st)er dringt niet verder door in het privéleven van de deelnemer dan functioneel noodzakelijk is. De vrijwillig(st)er ontvangt de deelnemer niet bij hem thuis.
4. De vrijwillig(st)er onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van de deelnemer. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen vrijwillig(st)er en deelnemer tot 18 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.
5. De vrijwillig(st)er mag de deelnemer niet op zodanige wijze aanraken, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden.
6. De vrijwillig(st)er zal tijdens kampen, reizen, uitstapjes en dergelijke zeer terughoudend en met respect omgaan met deelnemers en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals de kleed-, was- of slaapvertrekken.

Kindervakantiewerk [naam afdeling]

Gedragscode vrijwilligers.

7. De vrijwillig(st)er heeft de plicht de deelnemer naar vermogen te beschermen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik en zal er actief op toezien dat de gedragscode door iedereen die bij de deelnemer is betrokken, wordt nageleefd.
8. Indien de vrijwillig(st)er gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel misbruik, is hij verplicht hiervan melding te maken bij de daarvoor door het bestuur aangewezen vertrouwenspersonen.
9. De vrijwillig(st)er krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen die niet in de rede zijn.
10. De vrijwillig(st)er heeft in het verleden op geen enkele wijze gedrag vertoond dat in strijd is met deze gedragscode.
11. De vrijwillig(st)er is in het verleden niet door justitie veroordeeld voor enig feit waarop deze gedragscode betrekking heeft.
12. In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de vrijwillig(st)er in de geest van de gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met een door het bestuur aangewezen vertrouwenspersoon.

Overtreding van deze code leidt tot de tucht- of klachtenprocedure en kan disciplinaire maatregelen tot gevolg hebben. Wanneer een vrijwillig(st)er wordt verdacht van strafbare feiten van seksueel misbruik van deelnemers zal het bestuur van de afdeling de politie inschakelen.

Deze gedragscode is op [datum] vastgesteld door het bestuur van Kindervakantiewerk [naam afdeling].

Ondertekening vrijwilliger

Ondertekening namens het bestuur

d.d.: _____

d.d.: _____

Kindervakantiewerk *[naam afdeling]*

Gedragscode vrijwilligers.

Toelichting.

1. Het kind moet worden gerespecteerd. Er mag geen onderscheid worden gemaakt naar of nadruk worden gelegd op godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, seksuele gerichtheid, culturele achtergrond, leeftijd of lichamelijke kenmerken. Dat betekent dat het kind zich zowel tijdens de activiteiten maar ook daarbuiten veilig moet voelen en het gevoel moet hebben dat hij zich - letterlijk - vrij kan bewegen.
2. Je onthoudt je van discriminerende, kleinerende of (seksueel) intimiderende opmerkingen en gedragingen. Dit geldt tijdens alle activiteiten die door of namens het kindervakantiewerk worden georganiseerd.
3. In het vrijwilligerswerk komt het veel voor dat men kinderen ook kent vanuit sociale contacten. Maar de vrijwilliger is binnen het kindervakantiewerk altijd de verantwoordelijke. Binnen de activiteiten gaat het niet om vriendschap of andere sociale relatie, maar om de relatie leiding - kind. Het is belangrijk dat de vrijwillig(st)er zich bewust is van zijn of haar positie, die ook buiten het kindervakantiewerk door kan spelen. Het gaat erom dat de vrijwillig(st)er gepaste afstand houdt en niet verder doordringt in het privéleven van het kind dan nodig is voor het gezamenlijk gestelde doel (activiteit) van het kindervakantiewerk. Bijvoorbeeld: het onnodig vragen stellen over het privéleven, persoonlijke afspraken maken, contact opnemen met het kind buiten de activiteiten om, enzovoort.
4. De vrijwillig(st)er mag zijn positie en relatie nooit gebruiken voor doeleinden ten eigen nutte die in strijd zijn met zijn verantwoordelijkheid, of die de grenzen van de relatie overschrijden. Alle seksuele handelingen en relaties tussen medewerkers en kinderen / jongeren tot 18 jaar, of met iemand met een ontwikkelingsachterstand, zijn ontoelaatbaar en strafbaar volgens artikel 249 Wetboek van Strafrecht.
Tussen volwassenen en kinderen is sprake van een natuurlijk overwicht en dus een machtsverschil. Een kind kan daardoor zaken moeilijker weigeren, of overzien waar het om gaat. Het is aan de volwassene om de grenzen te bewaken. Dit geldt ook voor mensen met een ontwikkelingsachterstand of verstandelijke beperking. De kalenderleeftijd vormt bij hen geen criterium, maar het feit dat zij een achterstand hebben in de verstandelijke en/of emotionele en sociale ontwikkeling.
Dit betekent dat de begeleider:
 - nooit seksuele toenadering zoekt tot kinderen of jongeren en/of een seksueel of erotisch geladen sfeer schept;
 - een kind/jongere nooit gebruikt voor bevrediging van de eigen seksuele en/of agressieve verlangens;
 - nooit (met seksueel gedrag) mag ingaan op verliefde gevoelens, seksuele verlangens of fantasieën van de deelnemer óók niet wanneer hij/zij je daartoe lijkt uit te nodigen, dan wel onomwonden uitnodigt;
 - wanneer er een erotisch/seksueel geladen sfeer mocht ontstaan, of zou kunnen ontstaan, tussen de begeleider en de deelnemer, de begeleider afstand neemt en de situatie bespreekbaar maakt met de leiding of vertrouwenspersoon;
 - wanneer bij de begeleider gevoelens van verliefdheid, maar ook afkeer of agressie ontstaan t.o.v. het kind/de jongere, neemt de begeleider afstand en maakt de situatie bespreekbaar met de leiding of vertrouwenspersoon.
5. Uitgangspunt is dat het kind het als seksueel getint ervaart.
Bijvoorbeeld: het te lang vasthouden van een hand bij begroeten of afscheid nemen, iemand naar je toetrekken, je tegen het kind/de jongere aandrukken, een zoen geven, aanraken van billen en borsten, enzovoort.
Functionele aanrakingen zijn soms noodzakelijk (een jonge of gehandicapte deelnemer helpen bij het naar de wc gaan) of wenselijk (een kind troosten) en mits daar geen misbruik van gemaakt wordt, toegestaan. De begeleider moet er voor zorgen dat daar waar lichamen contact noodzakelijk en functioneel is, dit contact of deze aanraking niet verkeerd - in de zin van seksueel getint of intimiderend - kan worden geïnterpreteerd.
De begeleider houdt bij lichamen contact rekening met grenzen die het kind aangeeft, leeftijd, ontwikkelingsniveau, achtergronden, de specifieke situatie en wat maatschappelijk en/of cultureel als aanvaardbaar wordt gezien.

Kindervakantiewerk [naam afdeling]

Gedragscode vrijwilligers.

6. Gereserveerd en met respect betekent in dit beval bijvoorbeeld dat:
 - begeleider en kind bij voorkeur niet met zijn tweeën op stap gaan, maar met bijvoorbeeld een extra begeleider of meerdere kinderen;
 - begeleider en kind in een één op één situatie niet op één kamer slapen; er zijn minstens 2 begeleiders op een groep kinderen;Gereserveerd en met respect omgaan met de ruimtes waarin de kinderen zich bevinden, betekent dat de deelnemer zich daar veilig moet voelen, zijn privacy gewaarborgd is en sociale controle niet is uitgesloten. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan:
 - niet zonder aankondiging de kleedkamer of de slaapkamer betreden en bijvoorbeeld in gezelschap van een andere volwassene;
 - de deur open laten staan na het binnentreden, tenzij duidelijk is dat beiden behoefte hebben aan een zekere privacy;
 - gesprekken met het kind in een neutrale ruimte worden gehouden (niet in kleed- of wasruimte of slaapvertrek).
7. De begeleider heeft binnen zijn mogelijkheden de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en het welzijn van het kind. Indien de begeleider grensoverschrijdend gedrag signaleert is hij verantwoordelijk het ongewenste gedrag te (doen laten) stoppen en te zorgen voor de veiligheid van het kind. De begeleider is alert op signalen die kunnen wijzen op seksueel misbruik of overtreding van de gedragscode.
8. Alle vermoedens of constatering van seksueel misbruik moeten worden gemeld. Het kan zijn dat een kind een begeleider in vertrouwen neemt en vertelt dat iemand hem/haar misbruikt. De begeleider belooft in een dergelijk geval geen geheimhouding. Feiten van vertrouwelijke aard, aan jou toevertrouwd, moeten te allen tijde worden gerespecteerd. Maar wanneer de belangen van het kind in het geding zijn, dient de begeleider hiervan melding te maken aan de vertrouwenspersoon. Indien enigszins mogelijk gebeurt dit in overleg met het kind.
9. Door vergoedingen dreigen de objectiviteit van het handelen en de onafhankelijke positie van de begeleider en die van de deelnemer in het gedrang te komen. Hierdoor kan een voedingsbodem ontstaan voor (seksueel) machtsmisbruik. Verstandig is het om de regel te hanteren dat traktaties alleen zijn toegestaan als iedereen van de groep hetzelfde ontvangt.
10. Hiermee geeft de vrijwillig(st)er aan dat hij of zij in het verleden bij een of meerdere andere organisaties niet is 'geroyeerd' ten gevolge van handelingen die in strijd zijn met de gedragscode. Bij twijfel zal het kindervakantiewerk navraag doen bij die organisatie(s).
11. De vrijwillig(st)er verklaart hiermee dat hij of zij in het verleden niet door justitie is veroordeeld voor een feit waarop deze gedragscode betrekking heeft. Bij twijfel zal het kindervakantiewerk vragen om een recente verklaring van goed gedrag (VOG).
12. Dit betekent dat de begeleider ook alert is op gedragingen die niet direct als seksueel misbruik of intimidatie zijn te betitelen, maar wel als grensoverschrijdend worden ervaren. Ook in dit geval is het belangrijk dat passende maatregelen worden genomen, zoals het aanspreken van de persoon in kwestie. Desgewenst kan de begeleider de vertrouwenspersonen raadplegen.